

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i språk inom ämneslärarprogrammet

Instruktioner och underlag för bedömning

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Läsår 2022–2023

VFU-handledarens exemplar

Den studerandes exemplar

Den studerandes namn

Detta är den studerandes **första** **andra** VFU inom ämneslärarutbildningen

Innehåll

1. Vad är VFU? _____	3
2. Innehåll i VFU i språk _____	3
3. Ansvar och roller _____	4
4. Besök av examinator/kursansvarig under VFU _____	5
5. Vägen till godkänd VFU _____	6
6. Lärandeområden _____	6
7. Efterhandledning _____	8
8. Examination av VFU _____	8
9. Bedömningskriterier _____	9
10. Konkretiserade kriterier för en godkänd praktik _____	10
11. Pedagogisk planering _____	18

Den studerandes namn	VFU-handledarens namn
Personnummer	VFU-handledarens e-post
Kurskod	VFU-handledarens telefonnummer
Termin	Besökande lärare från Lnu
VFU-skola	Besökande lärares e-post

Efter avslutad VFU-period skickas detta ifyllda häfte direkt via e-post, alternativt med post, till besökande lärare (Adress: Fakulteten för konst och humaniora, 391 82 Kalmar / 351 95 Växjö).

1. Vad är VFU?

VFU står för *Verksamhetsförlagd utbildning*. VFU-kurserna ska ge lärarstudenten möjlighet att utveckla förtrogenhet med läraryrket. Innehållet under VFU-kurserna bör vara allsidigt och innefatta i princip alla arbetsuppgifter inom yrket. VFU-kurserna genomförs på grundskola (7-9) eller gymnasieskola och studenten ska normalt följa de arbetstider som gäller där.

Ämneslärarprogrammet innehåller totalt 20 veckors VFU uppdelade i tre kurser/perioder. Innehåll och mål

utvecklas mellan de olika perioderna liksom krav och förväntningar på studenten.

Figuren nedan visar de olika delarna i ämneslärarprogrammet. Ämnesstudier, utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och VFU varvas genom utbildningen på olika sätt beroende på ämnesval och ämneskombinationer. Ämneslärarstudenter i språk har alltid läst minst 60 hp i ämnet innan de går ut på VFU

Ämne 1 120 hp	Ämne 2 90 hp	UVK 60 hp			VFU 30 hp
1-30 hp	1-30 hp	Skolväsendets historia, värdegrund och samhällsliga villkor, 7,5 hp	Utveckling och lärande, 7,5 hp	Läroplansteori och didaktik, 7,5 hp	VFU-1 7,5 hp
31-60 hp	31-60 hp	Vetenskapsteori och forskningsmetodik, 7,5 hp	Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, 7,5 hp	Specialpedagogik 7,5 hp	VFU-2 7,5 hp
61-90 hp	61-90 hp inklusive självständigt arbete	Utvärdering och utvecklingsarbete, 7,5 hp	Bedömning och betygssättning, 7,5 hp		VFU-3 15 hp
91-120 hp inklusive självständigt arbete					

2. Innehåll i VFU i språk

Det huvudsakliga innehållet i VFU kan sammanfattas i tre områden:

A Egen undervisning

Den egna undervisningen kan delas in i tre faser

- Planering av undervisning
- Genomförande av undervisning
- Uppföljning och utvärdering

Till stöd för utformning av studentens språkundervisning finns dels kursplanernas mål och innehåll för VFU-kurserna, dels allmänna instruktioner och lärandeområden beskrivna i denna ämnesspecifika manual.

Mängden av egen undervisning anpassas efter studentens tidigare erfarenhet och utvecklingsbehov. Det ska alltid finnas tillräcklig tid för både planering och uppföljning.

B Auskultation

Detta är särskilt relevant inom första VFU-kursen men bör också förekomma under andra och tredje kursen.

Auskultation görs hos flera lärare på skolan och bör ligga utspridd över hela VFU-kursen.

C Professionsarbete

Studenten ska delta i övriga verksamheter på skolan som kan anses vara relevanta. Det kan handla om ämnes- och arbetslagsmöten, personalkonferenser, elevvårdskonferenser och andra verksamheter som tillhör läraryrket.

Planering av VFU-kursen görs i samråd mellan student, VFU-handledare och kursansvarig i anslutning till VFU-kursens start.

Platsbesök

Under en VFU-kurs besöker VFU-besökande lärare lärarstudenten på skolan vid ett eller flera tillfällen. Syftet med besöket är dels att få möjlighet att se lärarstudenten i autentiska yrkessituationer, dels att ha ett didaktiskt samtal med lärarstudenten tillsammans med VFU-handledaren. VFU-besöket ger också den VFU-besökande läraren/examinator ett adekvat bedömningsunderlag för att kunna bedöma studentens prestationer utifrån VFU-kursens mål. Se mer information på sidan 5.

3. Ansvar och roller

VFU har tre huvudintressenter: lärarstudent, VFU-handledare (handledare på skolan) och VFU-besökande lärare/kursansvarig (vid Linnéuniversitetet).

Lärarstudent

Den studerande ska själv vara aktiv, drivande och ansvarstagande i planering och genomförande av VFU. Det innebär t.ex. att efter samråd med handledaren, själv kontakta andra lärare för auskultationer och själv ansvara för nödvändig kommunikation med t.ex. kursansvarig.

Under VFU ska studenten vara närvarande och delta aktivt i verksamheten motsvarande heltid. Enstaka dagar som studenten missar, pga. sjukdom eller annan anledning som kommunicerats med VFU-handledaren, kan lösas genom att hen tar igen dem i anslutning till VFU-perioden. Längre frånvaroperioder hanteras i samråd med kursansvarig.

Studenten har ansvar att kontakta kursansvarig när något väsentligt inte fungerar med VFU'n.

VFU-handledare

VFU-handledarens huvudsakliga uppgift är att handleda den studerande till att utveckla förtrogenhet med läraryrket. Det innebär t.ex. att stödja studenten vid lektionsplanering och att genomföra handledningssamtal i anslutning till genomförda lektioner (se avsnitt 7). VFU-handledaren har också ansvar för att studenten ges tid för undervisning i olika klasser och i rimlig omfattning.

Om det är studentens första VFU-kurs, ska VFU-handledaren ta hänsyn till att studenten kan behöva starta sin undervisning genom att ha ansvar för kortare moment som sedan byggs på och blir allt längre. Om det är den

andra eller tredje VFU-kursen, ska VFU-handledaren ge studenten alltmer ansvar för att planera, genomföra och utvärdera sin undervisning. Tidigare erfarenheter av VFU-kurser ska vävas in i diskussioner och analyser av genomförandet av undervisningen i aktuell kurs.

Flera lärare inom ämneskollegiet/arbetslaget på skolan kan involveras i handledningen av studenten. VFU-handledaren ansvarar dock alltid för att en sådan organisation fungerar.

VFU-handledaren har *inte* till uppgift att examinera eller att sätta betyg på studenten. Men, hen ska lämna synpunkter, bedömningar eller andra efterfrågade underlag till VFU-besökande läraren/kursansvarig (se avsnitt 10).

VFU-handledaren ansvarar för att arbetsplats, nycklar, läromedel och andra materiella resurser görs tillgängliga för studenten.

Om något inte fungerar, ska VFU-handledaren kontakta VFU-besökande lärare/kursansvarig *omgående*. En student som inte kommer i tid, inte dyker upp eller visar svagt intresse ska *omgående* rapporteras.

Kursansvarig/VFU-besökande lärare/Examinator

Kursansvarig ansvarar för att tillhandhålla information om VFU-kursen till student och VFU-handledare (kursplan, VFU-Guide, utsedd VFU-besökande lärare etc.). VFU-besökande lärare planerar och genomför VFU-besök och samlar in bedömningsunderlag till examinator.

Examinator har ansvar för examination av studenten och beslutar om betyg på kursen.

4. Besök av examinator/kursansvarig under VFU

Den studerande besöks under sin VFU av examinator eller kursansvarig vid Linnéuniversitetet. (Detta gäller ej vid utlands-VFU.) Syftet med besöket är dels att få se den studerande i en undervisningssituation, dels att efteråt ha ett didaktiskt samtal med den studerande tillsammans med VFU-handledaren. Detta för att koppla utbildningen vid Linnéuniversitetet med den verksamhetsförlagda utbildningen på ett adekvat sätt men också för att kunna bedöma den studerandes prestationer under praktiken.

Besöket kan komma att äga rum när som helst under VFU-perioden. Den studerande kan alltså inte kräva att besöket äger rum under de sista dagarna av den verksamhetsförlagda utbildningen. Det är därför viktigt att påpeka att besöket inte främst är till för att sätta betyg, utan för att tillsammans med VFU-handledaren få en bra bild av den studerandes förutsättningar att klara målen. Betyg sätts efter avslutad VFU i samråd mellan VFU-handledaren och examinator vid Linnéuniversitetet.

Vid besöket gäller följande:

- Den studerande ansvarar för att själv ta kontakt med VFU-handledaren och att tillsammans med denne finna

tider i schemat som passar för ett lektionsbesök. Den studerande skickar sedan in föreslagna tider till respektive kursansvarig vid Linnéuniversitetet och får en av tiderna bekräftade.

- Den studerande ska under det besökta lektionsspasset själv vara aktiv till så stor del att hen startar lektionen, instruerar eleverna i helklass, gör övergångar mellan olika moment samt avslutar lektionen. Vid besöket ska alltså lektionen som den studerande är ansvarig för *inte* till största delen fyllas av grupparbeten eller elevpresentationer, utan det är den enskilda lärarstudenten som ska få möjlighet att visa sin förmåga att organisera och leda undervisning.
- Inför besöket, senast kl. 12 dagen före besöket, ska den studerande till den besökande läraren skicka in en pedagogisk planering för den aktuella lektionen. Se vidare information under *Pedagogisk planering*.
- Den pedagogiska planeringen ligger till grund för reflektionssamtalet som hålls efter besöket. Samtalet kan med fördel förläggas direkt efter lektionen.

5. Vägen till godkänd VFU

Lärare är olika och lär och utvecklar över tid en lärarstil som passar den egna personligheten. Detta måste gälla också för lärarstudenter. Det väsentliga är att lärarstudenten under sin VFU ges möjlighet att få lära sig och utvecklas i en riktning (och bedömas utifrån den) som är *ändamålsenlig och funktionell* inom ramen för de olika kursmålen.

Lärandeområden

För att studenten ska få god vägledning i hur hen kan utvecklas samt hur VFU-handledaren ska kunna ge ett gott stöd som leder mot kursmålen, behöver de konkretiseras. Nedanstående lärandeområden och kriterier (se avsnitt 6) är tänkta som konkretiseringar, och kan med fördel användas som stöd vid handledning och bedömning av de olika kursmålen tillsammans med de konkretiserade kriterierna för en godkänd praktik (se avsnitt 10).

Lärandeområden

- A *Planeringsarbete –
Organisera ämnesinnehållet för elevers lärande*
- B *Relationsarbete –
Skapa en miljö för elevers lärande*
- C *Didaktiskt/metodiskt arbete
Undervisa för elevers lärande*
- D *Utvärderings/utvecklingsarbete
Uppvisa lärarprofessionalitet*

Delområde A handlar i första hand om planering inför lektion. Som ytterligare stöd finns här också en mall för lektionsplanering (se sidan 18).

Delområde B och C handlar i huvudsak om själva undervisningen i klassrummet.

Delområde D beskriver lärarprofessionen utanför klassrummet och förmåga till självreflektion.

De olika lärandeområdena med konkretiserade kriterier samt lektionsplanering ska användas av *studenten* för att förstå och uppmärksamma olika aspekter av undervisning och lärarprofessionalitet.

Lärandeområdena ska också användas av *VFU-handledaren*, i handledningssyfte tillsammans med studenten. Dessa ger ökad möjlighet att uppmärksamma olika aspekter och "sätter ord" på olika förmågor som studenten har uppnått eller förmågor som behöver utvecklas.

Lärandeområdena som följer i avsnitt 6 ska inte betraktas som kravlistor som ska bockas av ett efter ett, utan som stöd vid handledning mot kursens mål.

6. Lärandeområden

A PLANERINGSARBETE

Organisera ämnesinnehållet för elevers lärande

Planeringsarbete handlar om studentens förmåga att planera för lärande och förstå lektionens sammanhang. Planeringsarbetet är här indelat i delmål A1–A5.

Studenten:

- A1 redogör för relevanta aspekter av elevers bakgrundskunskaper, erfarenheter och speciella behov
- A2 skapar tydliga lärandemål för lektionen som är ändamålsenliga för eleverna
- A3 redogör för kopplingarna mellan det ämnesinnehåll som behandlats vid tidigare lektioner, det som behandlas nu, samt det ämnesinnehåll som är tänkt att behandlas senare
- A4 skapar och väljer undervisningsmetoder, läraaktiviteter och undervisningsmaterial eller andra resurser som är ändamålsenliga för eleverna och i linje med lärandemålen för lektionen
- A5 skapar och väljer bedömningsmetoder som är ändamålsenliga för eleverna och i linje med lärandemålen för lektionen

B RELATIONSARBETE

Skapa en miljö för elevers lärande

Relationsarbete handlar om studentens förmåga att skapa en trygg och god arbetsmiljö för eleverna. Klassrummet ska dessutom vara en plats för lärande där lärare och elever kan kommunicera. Relationsarbetet är här indelat i kriterier, B1–B5. Under varje rubrik ges exempel på hur ett kriterium kan yttra sig.

Studenten:

- B1 **skapar ett klimat som främjar jämlikhet och rättvisa**
Exempel:
  - visar en habil grundsyn i fråga om etiska och demokratiska värderingar
  - möter och behandlar alla elever på ett respektfullt sätt
  - uppmärksammar alla elever på ett rättvist sätt
- B2 **skapar och upprätthåller goda relationer till eleverna**
Exempel:
  - kan och vill skapa god kontakt med klassen
  - kan kommunicera (med klassen) på ett begripligt och tydligt sätt
  - kan lyssna och hantera respons från klassen
  - kartlägger (kontinuerligt) vad som är klart/oklart och anpassar undervisningen
  - kan inleda och starta upp en lektion på ett bra och ändamålsenligt sätt
  - kan skapa och upprätthålla en god lärandemiljö under hela lektionen och dess olika faser
  - kan kommunicera med enskilda elever, anpassa nivån och förstå elevens utgångsläge

B3 kommunicerar utmanande lärandeförväntningar för varje elev

Exempel:

- har en inställning som genomsyras av vetenskaplighet och positiv inställning till kunskap
- kan motivera, engagera och väcka intresse för ämnet och lektionsarbetet
- kan variera och anpassa motiv för att hitta rätt utmaning till varje elev

B4 skapar och upprätthåller tydliga regler för beteendet i klassrummet

Exempel:

- är lyhörd för händelser som kan uppfattas som kränkande (för elever eller lärare)
- kan styra elever mot ett gott uppförande i klassrummet och/eller hantera uppkomna situationer

B5 borgar för en säker fysisk miljö

Exempel:

- visar kunskap och förståelse för eventuella risker som kan finnas i samband med t.ex. demonstrationer och laborationer

---

C DIDAKTISK/METODISKT ARBETE

Undervisa för elevers lärande

Didaktiskt och metodiskt arbete handlar om studentens förmåga att förmedla kunskap och få till stånd en kunskapsutveckling hos eleverna. Området är här indelat i kriterier, C₁–C₅.

Studenten:

C1 presenterar lärandemålen och gör instruktionerna/procedurerna för lektionen tydliga för eleverna

Exempel:

- kan introducera och/eller ge struktur och/eller ge instruktioner som är tydliga och adekvata
- förstår att anpassa mål och instruktioner till olika elever
- är mån om att sätta in aktuellt lektionsarbete i ett sammanhang

C2 presenterar och göra ämnesinnehållet förståeligt för eleverna

Exempel:

- kan kommunicera ämnesinnehållet på tydligt och strukturerat sätt
- kan kommunicera ämnesinnehållet på rätt nivå och i rätt omfattning
- kan variera undervisningen, utnyttja olika perspektiv och representationer
- kan utgå från elevers nivå, position, tankar, intressen
- visar ämnestrygghet
- kan hålla ihop en hel lektion på ett strukturerat sätt

C3 uppmuntrar eleverna att vidga sitt tänkande

Exempel:

- kan när så är möjligt eller relevant leda eleverna till att tänka själva, resonera kritiskt eller kreativt
- är mån om att sätta in aktuellt kunskapsområde i ett vidare sammanhang för att väcka nyfikenhet och/eller ge förslag om vad området kan leda till

C4 är observant på elevernas förståelse av ämnesinnehållet genom en variation av metoder, ger feedback till eleverna för att främja lärande, och förändrar läraktiviteterna utifrån vad situationen kräver eller eleverna behöver

Exempel:

- kan lyssna eller läsa av elevernas förståelse
- kan hantera elevrespons och frågor och ge adekvat feedback
- kan anpassa aktivitet och upplägg och kan växla nivå vid behov

C5 använder undervisningstiden effektivt

Exempel:

- kan göra och genomföra ett lektionsupplägg (i olika lektionsfaser) i lagom tempo som leder till att eleverna är engagerade under hela lektionen
- ser till att minimera tidsåtgång till sådana moment som inte har med lärande att göra
- ser till att alla elever har relevant arbete att göra under hela lektionen

---

D UTVÄRDERINGS- OCH UTVECKLINGSARBETE

Uppvisa lärarprofessionalitet

Utvärderings- och utvecklingsarbete handlar om studentens förståelse av det egna arbetet och förmågan att kunna arbeta tillsammans med kolleger. Kriterier D₁–D₆.

Studenten har:

D1 en realistisk syn på hur (den egna) lektionen fortlöpte och artade sig

D2 en realistisk syn på den egna insatsen

D3 ett öppet sinne för kritik och synpunkter och är mottaglig för tips och idéer om förändringar av det egna arbetssättet

Studenten:

D4 redogör för och diskuterar i vilken utsträckning som lärandemålen nåddes bland eleverna

D5 visar en förmåga till effektivitet

D6 skapar professionella relationer till kollegor för att dela undervisningsidéer och för att koordinera läraktiviteter för eleverna

7. Efterhandledning

Den analys och bedömning som handledaren gör och som ligger till grund för olika samtal med lärarstudenten ska vara vägledande och stöttande till sin karaktär. Det betyder att de bedömningsuttalanden och diskussioner som sker ska kännetecknas av *bedömning för lärande*. Det betyder också att VFU-handledaren (liksom lärarstudenten) behöver göra både summativa och formativa bedömningar och bedömningsuttalanden. En summativ bedömning är en nulägesbedömning av vad studenten kan, just nu. En formativ bedömning (som kräver att en summativ bedömning har föregåtts) handlar om bedömningsuttalanden som ska främja ytterligare lärande. *Bedömning för lärande* skiljer sig därmed från den bedömning som slutligen kommer att göras av examinator som i regel endast är blir en summativ *bedömning för betygssättning*.

Samtal i utvecklingssyfte mellan lärarstudent och VFU-handledaren bör ske kontinuerligt och dagligen under VFU-kursen. Vad som särskilt åsyftas här är ett mer planerat samtal som bör ske efter det att lärarstudenten genomfört en lektion eller en serie av lektioner med ett större mått av eget ansvar.

Efterhandledningssamtalen kan läggas upp på olika sätt och vara mer eller mindre formella. Form, innehåll och omfattning kan variera under VFU-kursens gång. Det är inte meningsfullt att formulera exakta instruktioner om hur sådana samtal ska genomföras. Följande ska därför uppfattas som olika förslag på tänkbara infallsvinklar och/eller tänkbara startpunkter för att ge en bra struktur åt samtalen.

- 1 Ett sätt att lägga upp ett efterhandledningssamtal är att VFU-handledaren utgår från de noteringar som gjorts utifrån lärandeområdena B och C och eventuella andra noteringar.
- 2 Ett annat sätt är att diskutera den genomförda lektionen i relation till studentens lektionsplanering.
- 3 Ett tredje sätt kan vara att gå igenom lektionens olika faser och tillsammans analysera vad som blev bra, vad som inte blev bra och hur det kan göras bättre.
- 4 En fjärde infallsvinkel kan vara att fokusera på lärarstudentens uppfattning om sin egen prestation och/eller uppfattning om elevernas roller och status. Följande frågor kan utgöra diskussionsunderlag:
  - Hur tycker du att lektionens mål uppnåddes (t.ex. i relation till planeringen)?
  - Vad beror eventuella avvikelser från planeringen på?
  - Vilka förändringar skulle göras om lektionen kunde göras om?
  - Vilka särskilda åtgärder bör planeras inför eller vidtas under nästa lektion med tanke på utfallet av den gjorda lektionen?
  - Hur uppfattar du elevernas lärande/förståelse/engagemang under lektionen?
  - Finns det någon eller några elever som du tror behöver extra stöd?
  - Finns det någon eller några elever som behöver större utmaningar?

8. Examination av VFU

Den studerande examineras genom följande komponenter:

- VFU-handledarens skriftliga redovisning (detta häfte ifyllt enligt anvisningar) som skickas in till examinator efter VFU-perioden (antingen i pappersformat eller elektroniskt – se elektronisk fil som skickas ut via mejl),
- Examinators eller annan kursansvarigs besök i en klassrumssituation under VFU-perioden,
- Reflektionssamtal mellan den studerande, examinator och VFU-lärare i samband med besök,
- Inlämnande av portfolio bestående av ett antal pedagogiska planeringar av enskilda lektionstillfällen (se sidan 18 för relevant mall).

9. Bedömningskriterier

I avsnitt 10 följer de kriterier från VFU-kursplanen som den studerande måste uppfylla för att få ett godkänt betyg på VFU-kursen. De olika kriterierna följs av konkretiseringar som är till för att förtydliga hur de bör tolkas. Konkretiseringarna är skrivna i form av övergripande målformuleringar som utmynnar i påståendesatser: *'där den studerande visar att hen uppfyller kriterierna genom att:'*. Därefter följer ett antal konkretiserade kriterier för måluppfyllelse som tillsammans med lärandeområdena i avsnitt 6 ska ligga till grund för de didaktiska reflektions-samtalen och den formativa feedback som den studerande får från sin VFU-handledare. Kriterierna ligger också till grund för den avslutande summativa bedömning som är betygsgrundande.

Den studerandes förmåga att undervisa bedöms enligt följande nivåer:

Icke accepterbar nivå

Icke accepterbar nivå innebär att den studerande inte kan påvisa att hen behärskar någon del av det konkretiserade målet. Hen visar på handfallenhet eller ointresse eller saknar de förkunskaper som krävs för att behärska målet.

Närmar sig en god nivå

Närmar sig en god nivå innebär att den studerande inte till fullo uppfyller det konkretiserade målet, inte ens med viss hjälp av exempelvis VFU-handledaren. Det saknas en uttalad självständighet hos den studerande.

God nivå

God nivå innebär att den studerande uppfyller det konkretiserade målet, men att det till viss del kan krävas hjälp av exempelvis VFU-handledaren för att uppnå det. En viss självständighet ska dock ändå finnas hos den studerande. I sin analys av och kopplingar mellan teori och praktik visar den studerande på att hen behärskar att dra slutsatser av den praktik som hen utför i förhållande till tidigare ämnesstudier och studier i ämnesdidaktik.

Mycket god nivå

Mycket god nivå innebär att den studerande uppfyller det konkretiserade målet men att hen också visar på mycket god förmåga vad gäller uppfyllandet. Rent konkret handlar det om att en studerande som använder sina förmågor och färdigheter med självständighet och i fler och mer komplexa kontexter och situationer hamnar på en *mycket god nivå*. Vidare handlar det om att den studerande i viss mån kan anpassa sig till nya rutiner och använda goda strategier för att klara sig ur komplexa undervisningssituationer. Hen väljer också effektiva arbetsätt och gör mer djuplodade analyser av kopplingen mellan teori och praktik.

Efter avslutad verksamhetsförlagd utbildning ska den studerande ges betyg på kursen. Betyget sätts av examinator vid Linnéuniversitetet, men VFU-lärares utlåtande om den studerandes prestationer är en del av underlaget för betygsättning.

Kursen har en examinator vid Linnéuniversitetet som är den som är ytterst ansvarig för examinationen. Den studerandes betyg sätts i samråd mellan VFU-handledaren och examinator. VFU-handledaren ska dokumentera den studerandes praktik under VFU-perioden och detta görs i detta häfte. **VFU-handledaren beskriver den studerandes måluppfyllelse i förhållande till kursplanens mål. Redogörelsen sänds in till examinator i Kalmar eller Växjö med e-post eller post efter VFU-perioden. Den får inte skickas med den studerande utan ska komma direkt från handledarens e-postkonto eller skickas i kuvert postat av handledaren personligen.**

Observera att redogörelsen i detta häfte är ETT av flera underlag som ligger till grund för bedömningen av den studerandes prestationer och inte den slutgiltiga betygsättningen.

Kriterierna för ett godkänt betyg är framöver beskrivna i ett antal skuggade rutor. Under respektive kriterier listas de konkretiseringar av betygskraven som gäller för VFU-perioden. **Kriterierna bör användas dagligen i planering och utförande av undervisning samt i utvärderingen av undervisningssituationerna. Kriterierna ligger således till grund för såväl formativ som summativ bedömning.** Vid besök av examinator/kursansvarig från Linnéuniversitetet kommer kriterierna, tillsammans med den pedagogiska planeringen, också att användas i det didaktiska samtal som följer på lektionsbesöket. Kriterierna ligger dessutom till grund för den studerandes betyg.

10. Konkretiserade kriterier för en godkänd praktik

Kriterier för betyget Godkänd

Den studerande kan i enlighet med aktuella styrdokument formulera tydliga lärandemål som är ändamålsenliga samt anpassade till och begripliga för eleverna.

Den studerande kan under handledning värdera i vilken utsträckning lärandemålen har uppnåtts och anpassa val av undervisningsmetoder, aktiviteter och material och andra resurser i förhållande till lärandemålen och aktuell elevgrupp.

Den studerande kan koppla modern språkinlärnings-teori, språkdidaktik och litteraturredidaktik till praktisk yrkesverksamhet och uppvisar därmed färdigheter i att planera, genomföra och utvärdera egna undervisningsmoment.

Konkretisering av kriterierna

Lektionsplanering och efterarbete

Den studerande planerar så att det finns balans i val av aktiviteter, timing, variation i lektionen (lärarledd undervisning respektive elevers enskilda arbete och i grupp) och visar detta genom att utifrån språkdidaktiska teori- och metodkopplingar planera för och beskriva:

- tydlig start och tydligt avslut på lektionen,
- klara övergångar mellan olika aktiviteter,
- planering av aktiviteter som är relevanta i förhållande till lärandemålen och elevernas språkfärdighetsnivå,
- hur undervisningen varierar.

Den studerande visar på tydlighet i mål och begränsningar av dessa för respektive lektion genom att utifrån språkdidaktiska teori- och metodkopplingar planera och beskriva:

- relevanta och detaljerade mål för lektionen som görs tydliga för eleverna,
- upplägg av lektion där målspråkets form, funktion, syntax, fonologi, etc. samt målbeskrivningar och strategier för hur eleverna ska bygga vidare på sina språkkunskaper tydligt finns med som innehåll och målformuleringar,
- upplägg av lektion där kommunikativa färdigheter samt kunskaper i interkultur, litteratur och kultur tydligt finns med som innehåll och målformuleringar,
- att tid finns för elevers reflektion kring vad de har lärt sig under lektionen,
- hur hen kontrollerar att eleverna har begripit innehållet,
- sin reflektion kring hur lektionen gick, vad eleverna lärde sig, vad som behöver tas upp igen, etc.

Den studerande väljer texter och annat studiematerial i förhållande till elevernas nivå och måluppfyllelsen för

respektive undervisningsmoment och visar detta genom att utifrån språkdidaktiska teori- och metodkopplingar:

- beskriva adekvata texter och annat material utifrån hur de kommer att användas och hur de passar in i elevernas progression och i förhållande till styrdokument och mål med lektionen.

Själva undervisningssituationen

Den studerande genomför lektioner, där alla elever får tydliga mål och relevant hjälp att uppnå dem och visar detta genom att bland annat:

- beskriva mål för lektionen så att alla elever känner sig trygga i lärsituationen,
- ge tydliga instruktioner, byta aktiviteter och hålla undervisningstempo på ett tillfredsställande sätt,
- på ett effektivt sätt strukturera och bedriva planerad undervisning med aktiviteter där eleverna arbetar såväl i helklass som i grupp och individuellt,
- presentera språkliga fenomen, texter och annat undervisningsmaterial så att det blir meningsfullt, motiverande och kontextualiserat,
- uppvisa förmåga att främja kommunikativ interaktion mellan elever,
- rätta och/eller kommentera elevers produktion, ha förmåga att se elevers styrkor och svagheter och ge relevant feedback på ett konstruktivt sätt,
- använda sig av relevanta tekniska hjälpmedel, inklusive whiteboard och IKT-hjälpmedel,
- uppvisa förmåga att motivera elever och att involvera sig i deras lektionsarbete,
- uppvisa förmåga att bedöma formativt och att kontrollera huruvida uppsatta lärandemål har uppnåtts eller ej,
- ta hand om elever som inte uppnått målen under lektionen på ett för situationen adekvat sätt,
- improvisera då allt inte går som det ska.

Den studerande visar att hen uppfyller ovan beskrivna konkretiseringar av mål på

Icke accepterbar nivå

Nivå som närmar sig god

God nivå

Mycket god nivå

Motiveringar och kommentarer

Den studerandes starka/svaga förmågor och färdigheter. Vad ska särskilt beaktas vid nästa VFU?

Kriterium för betyget Godkänd

Den studerande använder med säkerhet målspråket som undervisningsspråk och kan använda sig av sina språkkunskaper för att underbygga god språkundervisning.

Detta visar sig genom att den studerande:

- uppvisar god röststyrka, talar tydligt och når ut med sitt budskap till eleverna,
- använder ett språk som är på rätt nivå i förhållande till elevernas nivå,
- använder sig av de egna språkkunskaperna (fonologi, syntax, semantik) på ett adekvat sätt för att planera och utföra språkundervisning.

Den studerande visar att hen uppfyller ovan beskrivna konkretiseringar av mål på

Icke accepterbar nivå

Nivå som närmar sig god

God nivå

Mycket god nivå

Motiveringar och kommentarer

Den studerandes starka/svaga förmågor och färdigheter. Vad ska särskilt beaktas vid nästa VFU?

Kriterium för betyget Godkänd

Den studerande uppvisar initiativ- och samarbetsförmåga samt följer arbetsplatsens generella regler.

Detta visar sig genom att den studerande:

- tar egna initiativ och visar på samarbetsförmåga och ansvarstagande,
- anpassar sig till skolans regler och rutiner och värderingar och följer sociala koder.

Den studerande visar att hen uppfyller ovan beskrivna konkretiseringar av mål på

Icke accepterbar nivå

Nivå som närmar sig god

God nivå

Mycket god nivå

Motiveringar och kommentarer

Den studerandes starka/svaga förmågor och färdigheter. Vad ska särskilt beaktas vid nästa VFU?

Kriterium för betyget Godkänd

Den studerande uppvisar förmåga att bygga goda relationer med elever och medarbetare.

Detta visar sig genom att den studerande:

- visar elever respekt,
- visar förmåga att ta till sig av elevers synpunkter och på ett adekvat sätt förhåller sig till dessa,
- kan skilja på kompisrollen och lärarrollen,
- arbetar aktivt med att bygga goda relationer med sina elever och medarbetare.

Den studerande visar att hen uppfyller ovan beskrivna konkretiseringar av mål på

Icke accepterbar nivå

Nivå som närmar sig god

God nivå

Mycket god nivå

Motiveringar och kommentarer

Den studerandes starka/svaga förmågor och färdigheter. Vad ska särskilt beaktas vid nästa VFU?

För studerande som gör sin *andra* verksamhetsförlagda utbildning gäller dessutom följande mål:

Kriterier för betyget Godkänd

Den studerande tillämpar styrdokumentens grundläggande värderingar i den egna verksamheten.

Den studerande jämför undervisningsmoment med tidigare undervisningserfarenheter.

Den studerande beskriver professionserfarenheter under kursen och identifierar sina utvecklingsbehov.

Den studerande uppvisar förmåga att bygga goda relationer med samtliga elever samt skapa professionella relationer till kollegor i syfte att dela undervisningserfarenheter och för att planera lärandeaktiviteter.

Detta visar sig genom att den studerande:

- i sin praktik refererar till och agerar i enlighet med skolans styrdokument (läroplan, kursplan, ämnesplan, etc.),
- visar förmåga att ta till sig av tidigare utlåtanden i samband med VFU, beskriva sina starka respektive svaga sidor samt medvetet bygga vidare på sina färdigheter i att undervisa,
- arbetar aktivt med att bygga goda relationer med alla elever och medarbetare och att hen på ett effektivt sätt utnyttjar relationerna till kollegor för att utveckla sin egen lärarroll, exempelvis genom att utbyta erfarenheter och planera undervisning tillsammans.

Den studerande visar att hen uppfyller ovan beskrivna konkretiseringar av mål på

Icke accepterbar nivå

Nivå som närmar sig god

God nivå

Mycket god nivå

Motiveringar och kommentarer

Den studerandes starka/svaga förmågor och färdigheter. Vad ska särskilt beaktas vid nästa VFU?

Motiveringar och kommentarer (fortsättning från tidigare sidor)

VFU-handledarens bekräftelse

Härmed bekräftar jag att den studerande enligt ovan **uppfyller de konkretiserade målen** minst på en god nivå.
Motivering till min bekräftelse har jag angivit under respektive mål.

Den studerande visar **inte** på att hen enligt ovan uppfyller de konkretiserade målen minst på en god nivå.
Motivering till mitt ställningstagande har jag angivit under respektive mål, där det tydligt framgår vilka delar av lärarrollen som den studerande ännu inte kontrollerar på en god nivå.

Namn

Datum

11. Pedagogisk planering

Denna text bör användas som mall för den studerandes pedagogiska planeringar inför respektive lektion eller undervisningssekvens:

Fakta om lektionen

- Årskurs/steg där lektionen äger rum (ex. åk 9 eller steg 6)
- Studieprogram på gymnasiet (ex. samhällsvetarprogrammet, inriktning X)
- Lektionens längd i minuter
- Lektionens huvudsakliga tema (ex. grammatik/skriva eller lyssna/tala etc.)

Detaljerat huvudsakligt mål med lektionen

- *Efter avslutad lektion ska eleverna kunna...*
- Förankra målet i kursplanen och andra styrdokument.

Sekundära mål med lektionen

- *Efter avslutad lektion ska eleverna ha tränat...*
- Sätt gärna upp träning av språkliga färdigheter som exempelvis lyssna eller tala som sekundära mål.
- Förankra målen i kursplanen och andra styrdokument.

Centralt innehåll

- Koppla samman ditt undervisningsmoment med lämpligt centralt innehåll.
- Förklara hur dina planerade aktiviteter kan ge förutsättningar för eleverna att uppnå de uppsatta huvudsakliga och sekundära målen.

Uppföljning av mål med lektionen

- Beskriv hur du kommer att gå tillväga för att ta reda på vad eleverna har lärt sig under lektionen.

Lektionsplanering

- Beskriv din planering av lektionen i stora drag (start, aktiviteter, sammanfattning), vilka aktiviteter du kommer att använda och varför, samt tidsåtgången för respektive aktivitet.
- Analysera lingvistiska aspekter av målspråket som kommer att tränas under lektionen (form, funktion, semantik, fonologi, etc.) och identifiera relevanta metoder och strategier som kan ligga till grund för elevernas språkutveckling under lektionen.

- Analysera andra relevanta aspekter av språkundervisning som kommer att användas under lektionen (kommunikation, skönlitteratur, film, realia, kultur, etc.) och identifiera relevanta metoder och strategier som kan ligga till grund för elevernas kunskapsinhämtning under lektionen.
- Hur alternerar du mellan undervisning där läraren är mest aktiv respektive där eleverna är aktiva?
- Hur ser du till att variera din undervisning och hur ser du till att alla elever, oberoende av speciella behov, tar till sig av undervisningens innehåll?
- Hur formulerar och presenterar du uppgifter för eleverna?

Undervisningsmaterial

- Beskriv de texter och annat material som du kommer att använda under lektionen, ex. en text i en kursbok, en ljudfil från en nyhetskanal på internet eller annan rekvisita.
- Motivera ditt val av material.

Förutsebara problem som kan uppstå under lektionen

- Vilka svårigheter att uppnå målen för lektionen ser du? Beskriv hur din undervisning syftar till att stötta elevernas hantering av svårigheterna.
- Vad gör du om tekniken inte fungerar? Vad gör du om ingen vågar säga något på målspråket? Hur tacklar du att några elever inte verkar intresserade? Etc.

Personliga mål med lektionen och slutreflektion

- Beskriv vad du som lärare vill utveckla under lektionen, exempelvis tavelteknik, användandet av ett IKT-baserat hjälpmedel, etc.
- Hur gick lektionen? Analysera aktiviteter och utfall.

Kom ihåg att koppla din planering till relevant litteratur!

Linnéuniversitetet

391 82 Kalmar / 351 95 Växjö
Telefon 0772-288000
E-post info@lnu.se

Lnu.se